

Oponentní posudek na rigorózní práci Evy Hrdličkové

Problematika testování obecných studijních předpokladů z pohledu matematiky, didaktické možnosti přípravy žáků a jejich efektivita.

Testování obecných studijních předpokladů je v České republice neutuchajícím „hitem“ posledního desetiletí. Během této doby si získalo jak své propagátory a nadšené zastánce, tak zapřísáhlé odpůrce a renomované kritiky. Nový, trochu jiný, pohled na danou problematiku přináší Eva Hrdličková ve své rigorózní práci, která byla předložena na Pedagogické fakultě Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích v roce 2012.

Hned v úvodu oponentního posudku rád konstatuji, že autorka přistoupila ke zpracování své rigorózní práce s nadhledem pedagožky teoreticky vychované (samozřejmě?) příslušnou fakultou připravující učitele matematiky, a informované patrně dalším vzděláváním pedagogických pracovníků a určitě samostudiem, ale zejména „vyškolené“ naší současnou školskou politikou a každodenní školní realitou.

Léta sbíraný materiál přehledně a logicky vytřídila, setřídila, zformulovala, uspořádala a učesala do dvou hlavních částí s očekávanými názvy. Stručný úvod, popisující vlastní vnitřní motivaci autorky k sepsání práce, inspiruje čtenáře k jejímu dalšímu čtení.

Za obecný cíl si ve druhé kapitole vytýčila rozumný úkol *zmapovat problematiku testování tzv. obecných studijních předpokladů pohledem učitele matematiky a přinést nové podněty, metody a cesty, jak se s přípravou na toto testování vypořádat*, který konkretizuje v dílčích cílech pro experimentální část práce. Zvolené metody práce odpovídají cílům a možnostem autorky.

V teoretické části práce v kapitole *Obecné aspekty testování* jsou přehledně a srozumitelně z dostupné literatury excerpovány základní pojmy k danému tématu, z nichž některé jsou potřebné v dalších částech práce. Ke čtení láká i lehce provokativní název další kapitoly zabývající se objektivitou multiple-choice testů, a lze konstatovat, že obsah kapitoly čtenáře-matematika určitě nezklame.

Přínosem práce je obligátně její podrobně zpracovaná experimentální část s využitím poměrně značného statistického aparátu s očekávaným závěrem. Je zde patrná, místy až přehnaná, snaha o preciznost formálního zpracování experimentálního materiálu. Naopak bych uvítal stanovení jasných výzkumných hypotéz u jednotlivých studií.

Jako velmi užitečná se jeví podkapitola 4.1.5 *Typologie úloh s nejmenší úspěšností* a zejména rozsáhlá kapitola 4.2. *Učební texty k systematické přípravě žáků ZŠ na testy reagující na typologii úloh s předcházející podkapitoly* a obsahující přehledně zpracované prezentace v programu Microsoft PowerPoint. Vytknout lze např. nerozlišování mezi pojmy *číslo* a *číslovka* v prezentaci v podkapitole 4.2.7, což veden např. ke hledání *liché číslíce* (str. 105) aj.

Předloženou práci dokreslují závěrečné kapitoly 5. a 6. obsahující *Softwarové možnosti tvorby on-line testů, Tipy a „triky“ pro žáky s trochou nadsázky a satiry i Nejčastější prohřešky kurzů tzv. „vzdělávacích agentur“*.

V rámci obhajoby mne zajímá nezávislý názor autorky na to, zda by se *atypické úlohy* - měly v testech vyskytovat s tím, že žáci:

- a) jsou na ně připravováni v „běžné“ výuce,
- b) jsou na ně připravováni mimo vyučování,
- c) nejsou na ně připravováni;
- d) - neměly v testech vyskytovat.

S tím souvisí další otázka pro autorku: “Nechybí nám v praxi vyučování matematice na základních a středních školách (mimo jiné) standardy?”

Předloženou rigorózní práci Evy Hrdličkové hodnotím pozitivně a doporučuji k obhajobě.

V Olomouci 24. 2. 2013

prof. RNDr. Josef Molnár, CSc.
KAG a CPP PŘF UP v Olomouci